

VISIE OP BEGRAVEN EN BEGRAAFPLAATSEN 2011

GEMEENTE WIERDEN

Gemeente Wierden
Plantsoenlaan 1
7642 EC Wierden

Opgesteld door de gemeente Wierden
In samenwerking met Oranjewoud

Datum: 23 april 2012
Status: vastgesteld

Aangepast na inspraakreacties op 17 maart 2011
Aangepast na besluitvorming op 23 april 2012 (amendementen verwerkt)

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Doel.....	6
1.3	Leeswijzer	6
2	Proces.....	7
2.1	Betrokken partijen.....	7
2.2	Communicatie met het gemeente bestuur	7
2.3	Onderzoeksopdracht	7
3	Visie begraven en begraafplaatsen	8
3.1	Visie-uitgangspunten	8
3.2	Visie op begraafplaatsen	8
3.3	Visie op begraven.....	14
3.4	Consequentie van het uitvoeren van de visie.....	16
4	Implementatie en planning	18
4.1	Implementatieplan	18
4.2	Communicatieplan.....	19
4.3	Investing- en financieringsplan	20
5	Besluitenlijst.....	21

1 Inleiding

Begraven is emotie. Het is één van de gemeentelijke taken die het dichtst bij de inwoners van de gemeente Wierden ligt. Een begraafplaats is een plek van rust en overdenking. In dit document wordt op hoofdlijnen beschreven hoe we denken om te gaan met begraven en begraafplaatsen. De belangrijkste wijzigingen op het huidige beleid staan beschreven. In het bijgevoegde onderzoeksrapport staan alle gegevens en overwegingen hoe we tot de keuzes zijn gekomen en op basis van welke cijfers. Het onderzoeksrapport is een doorkijk wat de gevolgen zijn van ongewijzigd beleid.

Wij verwachten met dit document de komende twintig jaar de bewoners van de gemeente Wierden nog meer tot dienst te kunnen zijn op het gebied van begraven en begraafplaatsen. Na 2030 wordt de visie geëvalueerd.

Deze visie beperkt zich tot de begraafplaatsen die bij de gemeente in beheer zijn of komen en niet over kerkhoven. Kerkhoven zijn begraafplaatsen die beheerd worden door het kerkbestuur.

1.1 Aanleiding

Directe aanleiding – capaciteit begraven.

De gemeente kent twee gemeentelijke begraafplaatsen waar begraven wordt. Daarnaast vinden er nog bijzettingen plaats op de begraafplaats Appelhof.

De capaciteit die nog beschikbaar is om te begraven verschilt per begraafplaats. Zowel in Wierden als in Enter ontstaat op termijn een capaciteitsprobleem.

Indirecte aanleidingen – beheer begraafplaatsen.

Naast de directe aanleiding zijn er ook een aantal aandachtspunten die aanleiding geven om het begraven breder te bekijken. De belangrijkste punten zijn:

- De organisatie rondom het begraven: Veel partijen/afdelingen zijn betrokken bij begraven. In enkele gevallen kan tijdens de overdracht miscommunicatie plaatsvinden.
- De veranderende maatschappelijke vraag: Er wordt (landelijk) meer gecremeerd waardoor er meer behoefte is aan urnenvoorzieningen en minder aan grafruimte.
- De stijging van de beheerlasten, met als gevolg dat er niet kostendekkend gewerkt kan worden.

1.2 Doel

Het primaire doel van een visie op begraven in Wierden is het zeker stellen van een kwalitatief goede en betaalbare grafruimte voor de toekomst.

1.3 Leeswijzer

De visie is toekomst gericht geschreven en beschrijft de verwachte situatie tot 2050. De visie geeft alleen de hoofdlijnen weer. Details en onderbouwing kunnen gevonden worden in de onderzoeksrapportage “Begraafplaatsen in Wierden”. De onderzoeksrapportage wordt niet vastgesteld.

Hoofdstuk 2 legt in grote lijnen uit welk proces er is doorlopen voor het opstellen van deze visie. In hoofdstuk 3 leest u de visie op begraven en begraafplaatsen in Wierden.

Hoofdstuk 4 gaat in op de implementatie van deze visie. In hoofdstuk 5 staan de belangrijkste besluiten kort weergegeven.

2 Proces

2.1 Betrokken partijen

Deze visie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen de gemeente Wierden en Ingenieursbureau Oranjewoud. Voor de informatievoorziening is gebruik gemaakt van diverse afdelingen en secties van de gemeente (Burgerzaken, Financiën, Openbare Werken, Buitendienst, Communicatie).

Een belangrijk onderdeel zijn de afgenomen interviews bij kerkgenootschappen, uitvaartorganisaties en intern met betrokken ambtenaren. Alle uitkomsten uit de diverse informatievoorzieningen zijn in een onderzoeksrapport gebundeld.

In samenwerking met de ambtelijke projectgroep en Oranjewoud is deze visie ontstaan. De plaatselijke kennis van de projectgroep en de landelijke ervaring van Oranjewoud heeft geleid tot deze visie.

2.2 Communicatie met het gemeente bestuur

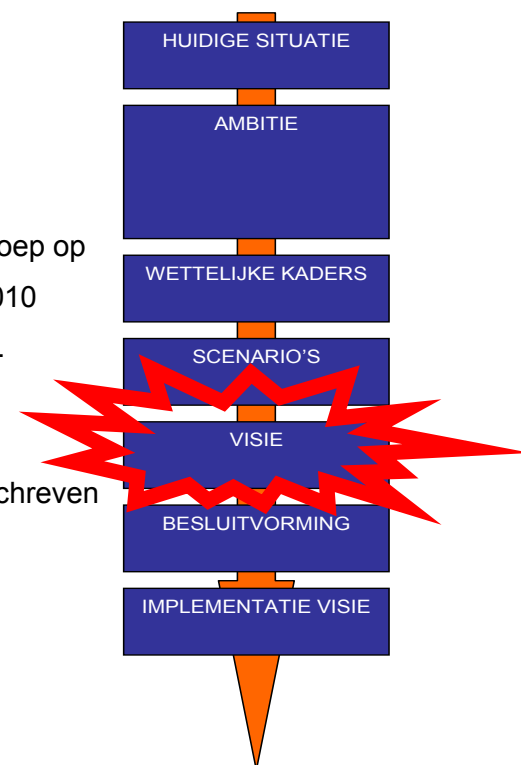
Op twee momenten is het bestuur geïnformeerd over de voortgang en de onderzoeksresultaten met betrekking tot begraafplaatsen. Een workshop met de project- en stuurgroep op 16 december 2009 en de raadsbijeenkomst van 20 april 2010 hebben bijgedragen aan de totstandkoming van deze visie.

2.3 Onderzoeksopdracht

In hoofdlijnen zijn de volgende thema's onderzocht en beschreven in het "Onderzoeksrapport visie begraafplaatsen 2010".

Inhoud van het rapport:

- Huidige situatie in beeld;
- Demografisch onderzoek en capaciteitsberekening;
- Uitbreiding begraafplaatsen;
- Inbreiding en ruimen;
- Uitgifte van graven;
- Mogelijkheden kostendekking;
- Bedrijfsvoering en dienstverlening.

3 Visie begraven en begraafplaatsen

Het onderzoekstraject heeft uitgewezen dat er doorlopend een aantal thema's naar voren kwamen waarover discussie/mogelijkheden ontstonden. Deze zijn vertaald in 4 visie-uitgangspunten. De uitgangspunten zijn de rode draad in de vertaling van de visie, de gevolgen/effecten hiervan, en de wijze van implementatie.

3.1 Visie-uitgangspunten

1. De visie sluit aan op de wettelijke kaders;
2. De begraafplaats is een visitekaartje van de gemeente;
3. De nabestaanden kunnen kiezen uit verschillende opties met betrekking tot begraven en cremeren;
4. De begraafplaatsen zijn 100% kostendekkend.

3.2 Visie op begraafplaatsen

De begraafplaatsen in de gemeente Wierden zijn in de eerste plaats rustplaatsen. De primaire functies zijn begraven, cremeren (bijzetten urnen) en gedenken. De begraafplaats moet optimaal aan deze functies voldoen. Rustversturende activiteiten en functies dienen te worden geweerd.

Wettelijke kaders

De wettelijke kaders (wet op lijkbezorging) zijn leidend voor de visie en het beleid op begraven en begraafplaatsen. Zo kent de wet op de lijkbezorging:

- een plicht om een administratie te voeren;
- een plicht om een gemeentelijke begraafplaats te hebben;
- een grafrusttermijn van tien jaar.

Begraafplaats als visitekaartje

De gemeente Wierden ziet haar begraafplaatsen als een visitekaartje. De begraafplaatsen liggen er over het algemeen verzorgd bij. De inrichting is functioneel en verschilt per begraafplaats. De inrichting, het beheer en de beleving op de begraafplaatsen worden in de toekomst beter op elkaar afgestemd. Dit kan door meer ruimte te reserveren voor groen (bijvoorbeeld op de begraafplaats Weitakkersweg).

De huidige dienstverlening- en de beheerorganisatie worden gemoderniseerd en geoptimaliseerd. Het proces van het opnemen van de gegevens door burgerzaken tot de terugkoppeling naar de buitendienst (uitvoering) is recent geoptimaliseerd. Mede door de komst van een begraafplaatsbeheerder zijn nu de verantwoordelijkheden duidelijker in de organisatie vastgelegd.

Het “voorlopen” in de huidige vorm wordt aangepast. Een vertegenwoordiger van de gemeente zal de papieren van de uitvaartorganisatie in ontvangst nemen. Op verzoek kan voor de stoet uitgelopen worden door een vertegenwoordiger van de gemeente. Voor het voorlopen wordt een kostendekkend tarief in rekening gebracht.*

Het kan gebeuren dat straks medewerkers uit buurgemeenten in de gemeente Wierden het graf maken en aanwezig zijn tijdens de begrafenis.

*=amendement nr. 6, raadsvergadering 10 mei 2011

Ruimte effectief benutten

Tot 2050 heeft Wierden ongeveer 2.500 graven nodig. De huidige grafvelden op de bestaande begraafplaatsen worden eerst volledig benut. Vervolgens worden de niet functionele groenvakken benut als grafruimte. Dit mag niet ten koste gaan van de huidige kwaliteit van het groen. Sfeer en uitstraling staan voorop.

In 2011 wordt de begraafplaats aan de Weitakkersweg uitgebreid. De huidige begraafplaats wordt ook heringericht, met meer groen.

Ruimen op de Weitakkersweg is op korte termijn geen optie omdat er teveel graven zijn waar nog rechten op rusten.

Visie op begraven en begraafplaatsen 2011

Na 2035 kan er worden geruimd op begraafplaatsen Weitakkersweg, Vriezenveenseweg en op de Appelhof. Dit geldt voor zowel de graven die voor onbepaalde tijd zijn uitgegeven als de graven die uitgegeven zijn voor dertig jaar.

Het uitbreiden van de begraafplaatsen, of het oprichten van een nieuwe begraafplaats, blijft een optie om na 2035 grafruimte te creëren.

Het ruimen van graven

Het ruimen staat voor het verwijderen van zowel boven- als ondergrondse resten. De overblijfselen van ondergronds ruimen worden op de begraafplaats herbegraven (verzamelgraf). Ruimen is alleen mogelijk als de rechten op een graf zijn vervallen. De rechten op een graf vervallen vanwege het niet onderhouden van een graf en/of het niet verlengen van een graf. Voordat er geruimd kan worden moeten de rechthebbende(n) getraceerd en aangeschreven zijn. De regels hiervoor staan in de wet op de Lijkbezorging.

In 2035 wordt de administratie van de begraafplaatsen doorgelicht en nabestaanden worden aangeschreven. De aanschrijving heeft betrekking op het onderhouden van het graf. Dit kan betrekking hebben op een graf wat uitgegeven is voor onbepaalde tijd of bepaalde tijd.

Als de graven niet onderhouden worden dan kunnen de rechten vervallen, dit staat in de wet op de Lijkbezorging. De wettelijke proceduredtijd, voordat de rechten van het graf verlopen zijn (vanwege onderhoud), bedraagt 5 jaar.

Na 2035 kunnen graven die voor 30 jaar zijn uitgegeven, en waarvan de rechten niet zijn verlengd, geruimd worden.

Na 2040 kunnen graven die voor onbepaalde tijd zijn uitgegeven, en waarvan de rechten zijn vervallen, geruimd worden.

Methode van ruimen

Ruimen gebeurt alleen als uit de evaluatie van deze visie (in 2030) blijkt dat er ruimte nodig is en er dan niet gekozen wordt voor uitbreiden.

Er kan zowel vaksgewijs worden geruimd, als individueel:

- Vaksgewijs kan, als de rechten verlopen zijn van alle graven in één grafvak. Bijvoorbeeld de vakken van graven die voor onbepaalde tijd zijn uitgegeven.
- Individueel ruimen kan bijvoorbeeld als de rechten van een graf, dat voor 30 jaar is uitgegeven, niet verlengd zijn. In dat geval zou het voor kunnen komen dat er geruimd wordt en dat nog enkele graven, waar rechten op rusten, in het grafvak blijven liggen. Er wordt dan tussen bestaande graven een nieuw graf gemaakt, op de plek van het geruimde graf.

Visie op begraven en begraafplaatsen 2011

In het kader van deze visie wordt niet voorgesteld om bijvoorbeeld grond aan te kopen of het bestemmingsplan te wijzigen voor uitbreidingen van begraafplaatsen. Toekomstige gemeentebesturen kunnen later besluiten om te gaan uitbreiden in het plaats van ruimen.

Het monument op het graf.

Het monument op het graf is eigendom van de rechthebbende(n). Als de rechten van het graf niet verlengd worden dan gaat het graf over van eigendom naar de grondeigenaar. Na de termijn van dertig jaar wordt de gemeente Wierden eigenaar van het monument, als er tenminste niet verlengd wordt.

Als de graftermijn verlopen is, of het monument niet meer onderhouden wordt (dan vervallen de rechten eveneens), dan wordt het monument van het graf verwijderd. Dit gebeurt altijd nadat de wettelijke voorschriften (Wet op de lijkbezorging) zijn nageleefd en de nabestaanden nagetrokken en aangeschreven zijn (voor zover dat mogelijk is).

Bijzondere graven

Graven van bijzondere personen of met een bijzonder monument blijven op de oorspronkelijke plek gehandhaafd. Ook wordt er gekeken naar overledenen die zich in de oorlogen hebben ingezet voor de vrijheid. Voor graven van bijzondere personen en graven van overledenen die zich hebben ingezet voor de vrijheid wordt een lijst opgesteld. Die graven worden niet geruimd en worden onderhouden door de gemeente. Dit geldt ook voor graven met bijzondere monumenten.

Bestaande begraafplaatsen (niet in gebruik)

De begraafplaats Appelhof (Wierden) wordt voorlopig (tot 2040) niet opnieuw in gebruik genomen, wel vinden er nog bijzettingen plaats. De begraafplaats aan de Julianastraat (Enter) blijft een groene invulling houden en wordt niet opnieuw in gebruik genomen. Het was een optie om na 5 jaar de graven te ruimen op de begraafplaatsen Julianastraat en Appelhof, en daar opnieuw te gaan begraven. Hiervoor is niet gekozen.

De redenen hiervoor zijn de vergevorderde plannen voor de uitbreiding van de begraafplaats aan de Weitakkersweg en de geplande uitbreiding van de begraafplaats aan de Vriezenveenseweg. Daarnaast zijn er nog nabestaanden die emotionele waarde toekennen aan de graven die voor 1974 zijn uitgegeven. Dit geldt bijvoorbeeld bij de begraafplaats Appelhof.

De oude historische graven op de begraafplaatsen Appelhof en Julianastraat blijven behouden en worden opgeknapt. Hiervoor wordt subsidie aangevraagd bij de Provincie Overijssel. In andere gemeenten is dit ook gebeurd.

Kerkhoven

Het opnieuw in gebruik nemen van kerkhoven wordt gestimuleerd. De kerkbesturen kunnen in overleg met de gemeente Wierden plannen maken om graven te ruimen en de ruimte opnieuw als grafvak in gebruik te nemen. De verantwoordelijkheid voor het ruimen op de kerkhoven ligt bij het kerkbestuur.

Ruimere keuze voor grafmonumenten

Om beter te voldoen aan de persoonlijke wensen van nabestaanden worden de normen ten aanzien van de afmeting van de grafstenen verruimd naar 100 cm (hoogte). Door de verruiming van de huidige norm (80cm) ontstaat er meer variatie in grafmonumenten.

Voorzieningen op maat

De begraafplaatsen aan de Vriezenveenseweg en Weitakkersweg zijn in 2010 voorzien van een asbestemmingslocatie (urnenmuur, strooiveld). In het raadsvoorstel van 18 mei 2010 zijn vooruitlopend op deze visie uitgewerkte plannen voor asbestemming-voorzieningen voorgelegd. Het is mogelijk dat in Hoge Hexel ook voorzieningen komen, de haalbaarheid hiervan wordt onderzocht.

Uitvaartvoorzieningen

De gemeente Wierden is geen uitvaartorganisatie en erkent het belang van goede uitvaartvoorzieningen en een goede uitvaartbranche. De ontwikkelingen in de uitvaartbranche staan niet stil. Er is behoefte aan goede moderne uitvaartcentra. De gemeente Wierden kent twee door een stichting (Enter) en vereniging (Wierden) opgerichte aula's. Deze zijn gesitueerd nabij de RK- kerk in Enter en aan de Stationsstraat in Wierden. Deze aula's voldoen aan een maatschappelijke behoefte.

Anders dan in het verleden, toen de gemeente Wierden de aula's financieel ondersteunde, zal het uitvaarcentrum zich zelf moeten bekostigen. Ook de kosten voor de grond waarop een aula wordt gevestigd moet betaald worden door de uitbater. De bestaande verenigingen waar de huidige aula's onder vallen, zullen zich in de gewijzigde situatie zelf moeten (blijven) bekostigen.

NB: Op 10 mei 2011 heeft de gemeenteraad een amendement (nr. 3) aangenomen waarin staat dat het besluit aangepast moet worden op het onderdeel uitvaartcentra. De tekst met betrekking tot ruimte voor uitvaartcentra op de begraafplaatsen is overeenkomstig het amendement geschrapt.

Begraven in kleine kernen

Vanuit de gemeenschap Hoge Hexel is de wens geuit voor een begraafplaats in Hoge Hexel. De gemeenteraad moet zich nog uitspreken over het al dan niet realiseren van een

Visie op begraven en begraafplaatsen 2011

begraafplaats in Hoge Hexel. Na het besluit van de gemeenteraad moet er onderzoek worden gedaan. De onderzoekskosten kunnen hoog oplopen vanwege archeologische waarden en het grondwaterbeschermingsgebied.

Indien er behoefte is aan een begraafplaats in Hoge Hexel, dan zal de begraafplaats gerealiseerd moeten worden op loopafstand van het Kulturhus Hoge Hexel, zodat bij uitvaarten gebruik gemaakt kan worden van parkeervoorzieningen.

Als er besloten wordt om een begraafplaats in Hoge Hexel te realiseren dan moet de begraafplaats circa 900 m² groot worden, voor 2 tot 3 graven per jaar.

Er worden geen begraafplaatsen in de buurtschappen Rectum, Ypelo, Notter en Zuna gerealiseerd.

Begraven in eigen grond

Wettelijk is het in Nederland mogelijk te begraven in eigen grond. In Wierden heeft de gemeenteraad (d.d. 12-2-2002) een “beleidskader bijzondere begraafplaatsen” vastgesteld. Vrij vertaald staat er in het beleid dat de gemeente Wierden voldoende aanbod heeft aan grafruimte en dat de noodzaak voor het begraven op eigen grond niet ingezien wordt. Mede vanwege de gevolgen van begraven in eigen grond is hiervoor niet gekozen. De gevolgen zijn: het langjarig ruimtelijk beperken van de mogelijkheden van de grond om andere functies toe te staan. Hierbij kan gedacht worden dat bij grondoverdracht een graf op eigen grond beperkend kan zijn voor bijvoorbeeld het verbouwen van een gewas. Dit beleid blijft ongewijzigd.

Een eigen plek kiezen

Burgers hebben de mogelijkheid om zelf een plek op de begraafplaats te kiezen om begraven te worden. De keuze kan gemaakt worden tussen twee verschillende ‘sferen’. Meer keuze is moeilijk omdat het aanbod dan verruimd moet worden, er moeten dan meer grafvakken ingericht worden.

Voortaan worden er twee grafvakken per begraafplaats opengesteld. Er wordt dan wel op volgorde begraven. Dit heeft allerlei voordelen zowel visueel, administratief als praktisch. Het is ongewenst om her en der te gaan begraven. Het geeft een onrustig beeld en het is moeilijk te onderhouden. In 2011 kan het kiezen in Enter ingevoerd worden, op de begraafplaats Weitakkersweg. Vanaf 2019 kan men in Wierden gaan kiezen tussen twee grafvakken op de begraafplaats Vriezenveenseweg.

3.3 Visie op begraven

Grafrechten

We kennen (straks) binnen de gemeente Wierden vier (hoofd) typen graven:

- Algemene graven, met een grafrechttermijn van 10 jaar.
- Particuliere graven, met een grafrechttermijn van 30 jaar.
- Particuliere graven (voor kinderen tot 12 jaar), met een grafrechttermijn van 50 jaar (dit was 30 jaar)*1.
- Graven uitgegeven voor onbepaalde tijd. Hierbij is geen termijn aangegeven. Graven voor onbepaalde tijd worden niet meer uitgegeven.

De rechten op particuliere graven kunnen telkens 10 of 20 jaar verlengd worden (dit was 10 jaar). Het tarief voor een particulier (kinder)graf (voor 50 jaar) wordt met 67% verhoogd ten opzichte van het tarief van 2011(*2). Het terugbrengen van de termijn van dertig jaar naar twintig jaar is ook overwogen. Dit zou leiden tot kostenverhoging voor de nabestaanden. Bij

Visie op begraven en begraafplaatsen 2011

de invoering van een twintigjarige grafrechten dalen de tarieven namelijk niet, om de inkomsten toch op peil te houden. Pas na twintig jaar zou de maatregel financieel voordeel opleveren omdat er dan eerder verlengd moet worden. De nabestaanden zouden een mindere "prestatie" krijgen, namelijk twintig jaar grafrechten in plaats van dertig. Gezien de noodzakelijke tariefsverhoging om kostendekkend te kunnen werken is het moeilijk te "verkopen" om meer te betalen voor minder rechten (jaren).

*1=amendement nr. 4, raadsvergadering 10 mei 2011

*2=amendement nr. 5, raadsvergadering 10 mei 2011

Ruimen

Het ruimen van graven is toegelicht in paragraaf 2.3 (bladzijde 10).

Schudden

Het schudden van een graf is meestal het opgraven van een overblijfsel van een lijk dat minimaal 10 jaar begraven ligt. De overblijfselen worden dan herbegraven onderin hetzelfde graf (drie diep). Er ontstaat dan weer ruimte voor één of twee begravingen.
--

Schudden van graven wordt, alleen op verzoek van de rechthebbende(n), toegestaan na de wettelijke grafrusttermijn (10 jaar) van de laatst overledene in het graf. De wettelijke grafrusttermijn staat los van de rechten open een graf (30 jaar).

Het "geschudde" graf wordt dan opnieuw uitgegeven voor 30 jaar en drie diep. In het onderste graf komen de restanten van de overledene(n), daarboven is er ruimte voor twee bijzettingen.

Het opnieuw in gebruik nemen van het graf is alleen mogelijk als de overledenen een aantoonbare band hebben. Dit kan zijn familieband en een partner van een familielid met, bijvoorbeeld een samenlevingsovereenkomst.

Het graf wordt eenmalig weer opnieuw uitgegeven voor 30 jaar en de eventuele rechten voor onbepaalde tijd vervallen. De nieuwe rechten worden verrekend met de oude rechten voor zover het graf voor bepaalde tijd is uitgegeven. Het tarief voor schudden is gelijk aan het tarief voor ruimen (op verzoek van nabestaanden).

In een "geschud" graf mogen maximaal vier overleden personen liggen.

Er was nog geen beleid voor schudden. Zodra deze visie is vastgesteld wordt schudden op de begraafplaatsen toegestaan.

Uitgifte van graven

Graven worden uitgegeven op volgorde. De nieuwe grafvakken worden straks uitgegeven ongeacht de geloofsovertuiging. In de praktijk betekent dit dat de begraafplaatsen geen rooms-katholiek deel of protestants deel kennen. Een uitzondering hierop is het bestaande RK-deel op de begraafplaats Weitakkersweg. Deze graven worden uitgegeven aan, voornamelijk Rooms Katholieken. Als het RK-deel vol raakt dan wordt er geen nieuw RK-deel meer aangelegd.

3.4 Consequentie van het uitvoeren van de visie.

Communicatie

Wijzigingen die directe gevolgen hebben voor de inwoners worden gepubliceerd op de website van de gemeente en in de plaatselijke krant.

De toekomstige plannen en wijzigingen in de regels worden na overleg binnen de gemeentelijke afdelingen opgesteld en voorgelegd aan de kerkgenootschappen en uitvaartorganisaties.

Een bijzonder punt van aandacht moet zijn dat nabestaanden die de rechten niet verlengen goed en op tijd geïnformeerd worden over het weghalen van het monument en het ruimen van het graf.

Samenwerking met Rijssen-Holten en Hellendoorn

Samenwerking maakt de organisatie minder kwetsbaar en kan kosten besparen. De gemeenten Rijssen-Holten en Hellendoorn hebben in tegenstelling tot de gemeente Wierden eigen uitvoeringsorganisaties. In plaats van uit te besteden kan gekozen worden om de genoemde buurgemeenten te benaderen de werkzaamheden uit te voeren. Dit is onderzocht en dit blijkt vooralsnog duurder uit te vallen voor de gemeente Wierden. Het vergt namelijk meer organisatie, bijvoorbeeld de inzet en het inplannen van tractie. Bijvoorbeeld de gemeente Rijssen-Holten houdt de graafmachines op de begraafplaatsen en vervoert deze niet of nauwelijks.

De aan- en afvoertijden en de aanschaf staan niet in relatie tot de kosten. De aannemer waar de gemeente Wierden nu mee werkt is ingesteld op het verrichten van werk op meerdere begraafplaatsen en kerkhoven. Toch willen de gemeenten in de toekomst bekijken of er synergie voordelen te behalen zijn.

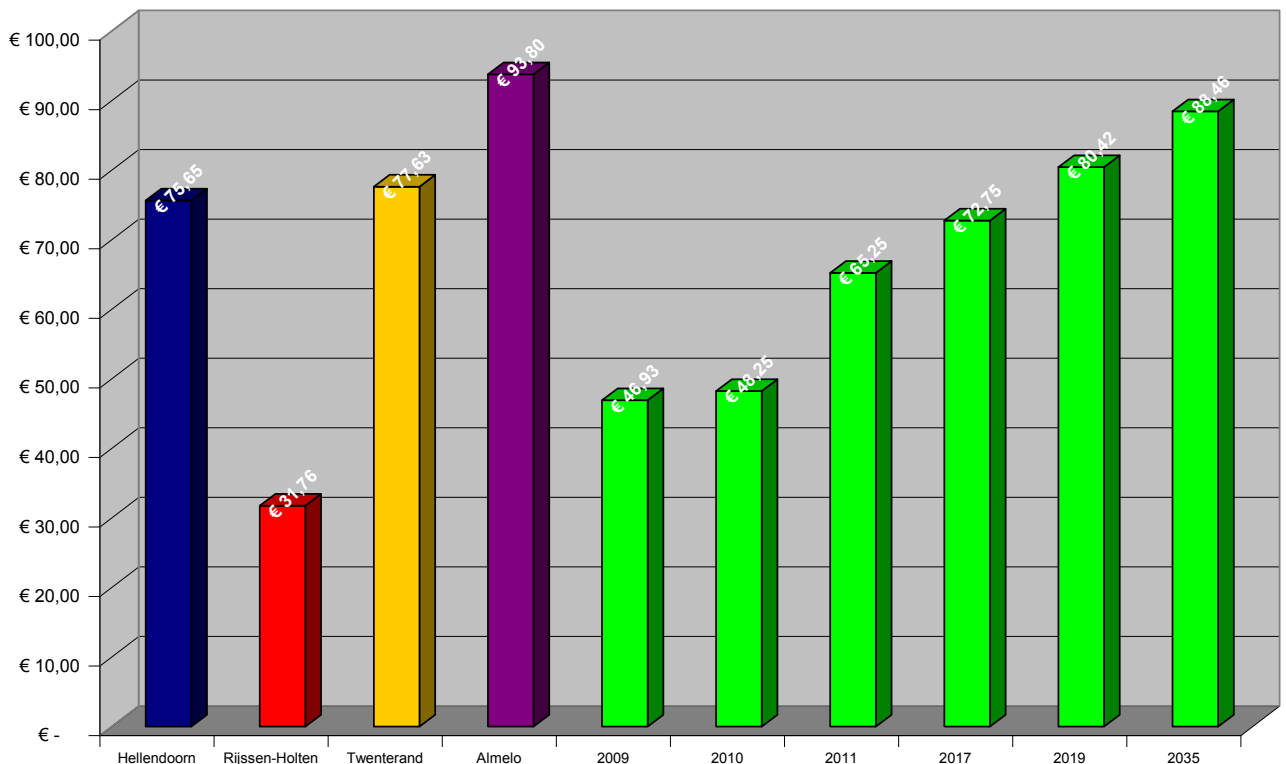
Visie op begraven en begraafplaatsen 2011

Financiën

De begraafplaatsen worden 100% kostendekkend geëxploiteerd, de kosten en baten moeten in 2011 gelijk zijn. De nieuwe grafrechtstarieven worden in 2011 toegepast en worden jaarlijks aangepast. Ter verduidelijking staan hieronder de te verwachten tarieven.

	Jaar 2011	Jaar 2017	Jaar 2019
▪ Recht aankoop particulier graf	€ 1.220,55	€ 1.361,00	€ 1.504,51
▪ Verlenging graftermijn met 10 jaar	€ 406,85	€ 453,67	€ 501,50
▪ Verlenging graftermijn met 20 jaar (2*10 jaar + indexering na 10 jaar)	€ 895,07	€ 998,07	€ 1.103,31

In de onderstaande grafiek staat de kostenontwikkeling afgezet tegen de kosten per jaar (gemiddeld) van de buurgemeenten.

De grafiek wijkt af van de grafiek in het onderzoeksdocument. In het onderzoeksdocument staat de situatie zonder ruimen en met een volledige, in plaats van een beperkte, uitbreiding van de begraafplaats aan de Vriezenveenseweg. Omdat de termijnen per gemeente verschillen is gekozen om de kosten door de termijnen te delen. Zo ontstaat een vergelijking, aan de hand van een bedrag per jaar (prijsspeil=2009). De begraafplaatsen in de gemeente Rijssen-Holten zijn waarschijnlijk niet kostendekkend, de graven worden daar nog voor onbepaalde tijd uitgegeven. Overeenkomstig de cijfers van het C.B.S. is er bij berekening van het tarief voor Rijssen-Holten uitgegaan van een uitgiftetermijn van 50 jaar.

4 Implementatie en planning

4.1 Implementatieplan

Er moeten verschillende stappen doorlopen worden om de visie uit te voeren. Deze stappen staan hier onder beschreven.

Wettelijke kaders

De verordeningen aanpassen aan de visie:

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actualiseren verordeningen conform vigerende wettelijke kaders (wet op de lijkbezorging); 	Jaar 2011
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wijzigen verordeningen met betrekking tot mogelijke afwijkende visie ten opzichte van bestaande verordeningen. 	Jaar 2011
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opstellen lijst met graven waar overledenen liggen begraven die zich hebben ingezet voor de vrijheid of op andere wijze maatschappelijk van betekenis zijn. Ook graven met bijzondere monumenten worden op de lijst gezet. De graven op de lijst worden onderhouden door de gemeente Wierden. 	Jaar 2012

Begraafplaats als visitekaartje

De visie vertalen in concrete maatregelen:

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiseren urnenmuur, strooiveldje, urnengraven 	Jaar 2010
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Moderniseren en optimaliseren dienstverlening en beheerorganisatie: <ul style="list-style-type: none"> ○ Doorvoeren (beperkt) voorlopen ○ Samenwerking met de buurgemeenten intensiveren 	- Direct - Uitgesteld
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afstemmen inrichting, beheer en beleving onderlinge begraafplaatsen 	Jaar 2011
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Versterken groenstructuur Weitakkersweg 	Jaar 2011
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opknappen begraafplaats Appelhof 	Jaar 2017
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitbreiden begraafplaats Vriezenveenseweg 	Jaar 2019

Visie op begraven en begraafplaatsen 2011

Ruimte effectief benutten

Ruimen, inbreiden en uitbreiden van grafvakken:

▪ Uitbreiden begraafplaats Weitakkersweg (670 graven)	Jaar 2011
▪ Uitbreiding begraafplaats Vriezenveenseweg (900 graven)	Jaar 2019
▪ Administratief onderzoek naar grafrechten - nabestaanden "oude" graven begraafplaats Appelhof te Wierden	Jaar 2035
▪ Ruimen en herinrichten "oude" grafvakken op de begraafplaats Appelhof te Wierden, 500 graven.	Jaar 2040
▪ Ruimen op de begraafplaatsen Vriezenveenseweg en Weitakkersweg	Jaar 2040

Keuzevrijheid

Keuze mogelijkheden, het aanbod vergroten:

▪ Uitgebreidere keuzemogelijkheden voor "asbestemming", zoals urnennissen (in een muur), urnengraven (keldertjes) en strooiveldjes	Jaar 2010
▪ Verruimen hoogte afmeting grafmonument, tot 1m hoogte.	Jaar 2011
▪ Invoeren "beperkt" kiezen, begraafplaats Weitakkersweg. Beperkt kiezen= Keuze tussen twee grafvelden, waar wel op volgorde wordt begraven.	Jaar 2011
▪ Invoeren "beperkt" kiezen, begraafplaats Vriezenveenseweg.	Jaar 2019

4.2 Communicatieplan

Communicatie is belangrijk de uitvaartsector is een belangrijke bron van kennis:

▪ Publiceren visie en besluitvorming	Jaar 2011
▪ Overleg met de uitvaartsector	Jaar 2011
▪ Inloopavond voor de sector en belangstellenden om de ontwerpen voor de uitbreiding van de begraafplaats Weitakkersweg te bekijken	Jaar 2011
▪ Inloopavond voor de sector en belangstellenden om de ontwerpen voor de herinrichting van de begraafplaats Vriezenveenseweg te bekijken	Jaar 2018

4.3 Investering- en financieringsplan

Investeringsplan

Om de doelen te kunnen realiseren zijn investeringen nodig. Hieronder staat een overzicht van de investeringen.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realisatie urnenmuren en strooiveldjes begraafplaatsen Vriezenveenseweg en Weitakkersweg 	€ 33.000,=	Jaar 2010 (gerealiseerd)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitbreiding Weitakkersweg (670 graven) 	€ 260.000,=	Jaar 2011
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opknopbeurt begraafplaats Appelhof 	€ 100.000,=	Jaar 2017
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitbreiding begraafplaats Vriezenveenseweg (900 graven) 	€ 330.000,=	Jaar 2019
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doorlichten administratie / ruimen graven / opknappen begraafplaats Appelhof (500 graven) 	€ 84.000,=	Vanaf Jaar 2035

Het realiseren van een begraafplaats in Hoge Hexel zou circa € 75.500,= kosten. Deze kosten maken geen deel uit van het investeringsplan.

Financieringsplan

Om de investeringen en de stijging van de onderhoudskosten te kunnen betalen moeten de tarieven omhoog. Er wordt kostendekkend gewerkt. De tarieven stijgen met de volgende percentages:

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Na opknopbeurt begraafplaats de Appelhof 	+ 12%	Jaar 2017
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Na uitbreiding begraafplaats Vriezenveenseweg (900 graven) 	+ 23%	Jaar 2019
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Na invoering van het ruimingsbeleid. 	+ 35%	Jaar 2035 / 2040

De percentages zijn gerelateerd aan de kosten 2011, dus in 2017 stijgen de kosten met 12 % ten opzichte van 2011. En in 2019 stijgen de kosten met 23% ten opzichte van 2011.

In 2030 wordt deze visie geëvalueerd.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evaluatie visie begraven en begraafplaatsen 	P.M.	2030
---	------	------

5 Besluitenlijst

Hieronder staan kort de belangrijkste besluiten weergegeven.

- De tarieven voor begraven zijn kostendekkend gemaakt.
- Particuliere graven worden uitgegeven voor 30 jaar (onveranderd).
- Particuliere graven voor kinderen tot 12 jaar worden uitgegeven voor 50 jaar.
- Particuliere graven kunnen telkens met 10 of 20 jaar worden verlengd.
- Er komt een lijst met belangrijke personen (graven). De graven op de lijst worden door de Gemeente Wierden beheerd en worden niet geruimd.
- Algemene graven worden uitgegeven voor 10 jaar (onveranderd).
- Er wordt op “volgorde” begraven, er wordt beperkte keuze aangeboden.
- Er kan gekozen worden tussen twee “opengestelde” grafvakken per begraafplaats.
- Voor het “voorlopen” voor de begrafenisstoet wordt een kostendekkend tarief in rekening gebracht.
- In de bedrijfsvoering wordt samenwerking gezocht tussen buurgemeenten.
- De hoogte van het grafmonument mag 100cm bedragen (was 80cm).
- In 2010 zijn er urnenmuren, strooiveldjes en extra urnengraven op de begraafplaatsen Weitakkersweg en Vriezenveenseweg gerealiseerd.
- In 2012 wordt de begraafplaats aan de Weitakkersweg opgeknapt en uitgebreid.
- In 2012 kan men kiezen op de begraafplaats Weitakkersweg tussen twee grafvakken.
- In 2017 wordt de begraafplaats Appelhof opgeknapt.
- In 2019 wordt de begraafplaats aan de Vriezenveenseweg beperkt uitgebreid (50% van de beschikbare ruimte).
- In 2019 kan men kiezen, op de begraafplaats Vriezenveenseweg, tussen twee grafvakken.
- In 2030 wordt de visie op begraven en begraafplaatsen geëvalueerd.
- In 2035 vindt er onderzoek plaats welke graven er onderhouden worden en/of graven waar rechten rusten.
- Na 2035 kan er geruimd worden op de begraafplaatsen aan de Appelhofstraat, Vriezenveenseweg en Weitakkersweg.